

Exam. Code : 103201

Subject Code : 1015

B.A./B.Sc. 1st Semester

ECONOMICS

(Micro Economics)

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—100

Note :- Attempt FIVE questions, selecting at least ONE question from each Section. All questions carry equal marks.

SECTION—A

1. (a) Critically examine Scarcity definition of economics. 10
(b) Explain three methods of measuring price elasticity of demand. 10
2. Explain the meaning of an Indifference curve. Discuss consumer equilibrium with the help of Indifference curves. 20

SECTION—B

3. State and explain the law of variable proportions. In which stage of law does a typical business firm operate? 20
4. What are the different concepts related to costs? Explain the shape of long run average cost curve according to traditional theory. 20

SECTION—C

5. What is perfect competition? What are its characteristics? How is price of a commodity determined under perfect competition? 20

6. What is meant by monopolistic competition ? Explain the equilibrium of firm and Group determined with selling cost. 20

SECTION—D

7. Critically examine the neo-classical marginal productivity theory of distribution. 20
8. (a) 'Rent is surplus of actual earning over transfer earnings.' Discuss. 10
- (b) Explain briefly loanable funds theory of interest. 10

(Punjabi Version)

ਨੋਟ : ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

ਭਾਗ—ੳ

1. (ੳ) ਅਰਥ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਦੁਰਲਭਤਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ। 10
- (ਅ) ਮੰਗ ਦੀ ਕੀਮਤ ਲੋਚ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਦੇ ਤਿੰਨ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 10
2. ਇੱਕ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਵਕਰ ਦੇ ਅਰਥ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਵਕਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਉਪਭੋਗਤਾ ਸੰਤੁਲਨ ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 20

ਭਾਗ—ਅ

3. ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਚਰਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਾਰਾਤਮਕ ਵਪਾਰਕ ਫਰਮ ਸੰਚਾਲਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ? 20
4. ਲਾਗਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ ? ਪਾਰੰਪਰਿਕ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤਕ ਔਸਤ ਲਾਗਤ ਵਕਰ ਦੇ ਆਧਾਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 20

ਭਾਗ—੮

5. ਸੰਪੂਰਨ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀ ਹੈ ? ਇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ ?
ਸੰਪੂਰਨ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂ ਦਾ ਮੁਲ ਕਿਵੇਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ
ਸਕਦਾ ਹੈ ? 20
6. ਏਕਾਧਿਕਾਰਵਾਦੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀ ਹੈ ? ਵਿੱਕਰੀ ਲਾਗਤ ਦੇ ਨਾਲ
ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਫਰਮ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ
ਕਰੋ। 20

ਭਾਗ—੯

7. ਵੰਡ ਦੇ ਨਵ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੀਮਾਂਤ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ
ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ। 20
8. (ੳ) ਕਿਰਾਇਆ ਹਸਤਾਂਤਰਣ ਆਮਦਨ ਉਪਰ ਵਾਸਤਵਿਕ ਆਮਦਨ
ਦਾ ਅਧਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੈ। ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10
- (ਅ) ਵਿਆਜ ਦੇ ਕਰਜੇ ਯੋਗ ਪੈਸਾ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਸੰਖਿਪਤ ਵਿਆਖਿਆ
ਕਰੋ। 10

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— ਪ੍ਰत्यੇਕ ਭਾਗ ਮੇਂ ਸੇ ਕਮ ਸੇ ਕਮ ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਚਯਨ ਕਰਤੇ
ਹੁਏ ਪਾਂਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਸਭੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਂ ਕੇ ਅੰਕ ਸਮਾਨ ਹੈਂ।

ਭਾਗ—ਕ

1. (ਕ) ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਕੀ ਦੁਰ੍ਭਿਯਤਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਕਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪਰੀਖਣ
ਕਰੋਂ। 10
- (ਖ) ਮਾਂਗ ਕੀ ਕੀਮਤ ਲੋਚ ਕੋ ਮਾਪਨੇ ਕੇ ਤੀਨ ਤਰੀਕੋਂ ਕੀ ਵਯਾਖਯਾ
ਕਰੋਂ। 10
2. ਏਕ ਤਦਾਸੀਨਤਾ ਵਕ੍ਰ ਕੇ ਅਰਥ ਕੀ ਵਯਾਖਯਾ ਕਰੋਂ। ਤਦਾਸੀਨਤਾ ਵਕ੍ਰ
ਕੀ ਸਦਦ ਸੇ ਤਪਭੋਕਤਾ ਸੰਤੁਲਨ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋਂ। 20

भाग—ख

3. परिवर्तनीय अनुपात के कानून को लिखें तथा व्याख्या करें। कानून के किस चरण में एक प्रकारात्मक व्यापारिक फर्म संचालित होती है ? 20
4. लागत से संबंधित विभिन्न अवधारणाएं क्या हैं ? पारंपरिक सिद्धांत के अनुसार लंबे समय तक औसत लागत वक्र के आकार की व्याख्या करें। 20

भाग—ग

5. सही प्रतियोगिता क्या है ? इसकी विशेषताएं क्या हैं ? सही प्रतिस्पर्धा के तहत वस्तु का मूल्य कैसे निर्धारित किया जाता है ? 20
6. एकाधिकारवादी प्रतिस्पर्धा का क्या अर्थ है ? बिक्री लागत के साथ निर्धारित फर्म तथा समूह के संतुलन की व्याख्या करें। 20

भाग—घ

7. वितरण के नव-शास्त्रीय सीमांत उत्पादकता सिद्धांत का आलोचनात्मक परीक्षण करें। 20
8. (क) 'किराया हस्तांतरण आय पर वास्तविक आय का अधिशेष है।' चर्चा करें। 10
- (ख) ब्याज के ऋण योग्य धन सिद्धांत की संक्षिप्त व्याख्या करें। 10